

METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Beleidsnota

Overhead MRDH 2024

Inhoudsopgave

1	Doelstelling.....	4
2	Primaire en ondersteunende functies	5
3	Nadere duiding definitie overhead – commissie BBV.....	6
4	Toerekening van overhead	7
4.1	Functies	7
4.2	PIOFACH-functies	7
4.3	Bijbehorende systemen en verwante lasten en baten van PIOFACH-functies.....	8
4.4	Personeel, organisatie, financiën, archivering en communicatie	8
4.5	Informatisering en automatisering.....	8
4.6	Huisvesting	8
4.7	Financiële vertaling.....	8
5	De (toe te rekenen) overhead m.i.v. begrotingsjaar 2026	9
6	Besluit	11
	Bijlage 1 – Iv3 voorschrift taakveld 0.4 Overhead	12

Inleiding

De commissie BBV heeft in december 2023 een nieuwe 'Notitie Overhead 2023' gepubliceerd. Dit is een actualisatie van de notitie overhead uit 2016. De nieuwe notitie gaat in op de inhoud en reikwijdte van het begrip 'overhead', zoals voorgeschreven in artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In deze nota worden de kaders voor de bepaling van de (toe te rekenen) overhead volgens de nieuwe BBV-notitie Overhead vastgelegd.

Deze beleidsnota wordt aangepast indien daar aanleiding toe is.

Waarom een afzonderlijke nota (toe te rekenen) overhead?

De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de kaderstelling ten aanzien van de overhead verschilt per organisatie. Er kan op drie manieren hiermee om worden gegaan, namelijk kaders stellen in de Financiële Verordening of de nota overhead of de (Beleids)begroting. De commissie BBV is van mening dat kaderstelling in een aparte nota of (Financiële) Verordening een positieve bijdrage biedt aan de kwaliteit van de sturing en beheersing van een gemeenschappelijke regeling en de omvang van Begroting en Jaarstukken. De commissie BBV adviseert daarom kaderstelling op het gebied van overhead niet bij de begroting vorm te geven, maar door middel van de (Financiële) Verordening of door een nota overhead aan het algemeen bestuur voor te leggen en deze periodiek, indien noodzakelijk, te herzien.

Om bij deze aanbevelingen aan te sluiten is de nu voorliggende Beleidsnota Overhead MRDH 2024 opgesteld. Dit past in het stramien hoe de MRDH omgaat met de Financiële Verordening (op hoofdlijnen) en de afzonderlijke financiële beleidsnota's (detailuitwerking). Door deze nota overhead wordt in de Beleidsbegroting en Jaarstukken volstaan met een overzicht van de doelstellingen c.q. de actuele stand van zaken.

Deze nota is van toepassing met ingang van het (begrotings)jaar 2026, conform de BBV-notitie Overhead.

Leeswijzer

In hoofdstuk één wordt stilgestaan bij de doelstelling van de nota. In hoofdstuk twee wordt onderscheid gemaakt in het verschil in functies. Duiding van de definitie overhead is beschreven in hoofdstuk drie. De uitgangspunten voor het toerekenen van overhead is toegelicht in hoofdstuk vier. In hoofdstuk vijf worden, op basis van de voorgaande hoofdstukken, de uitgangspunten vanaf begrotings-/boekjaar 2026 weergegeven. Als bijlage is de hantering van het lv3 voorschrift opgenomen.

1 Doelstelling

In de notitie Overhead worden heldere kaders vastgelegd voor de bepaling van overhead en de toe te rekenen overhead aan diverse onderdelen in de Beleidsbegroting (en Jaarstukken) van de MRDH met ingang van het begrotings-/boekjaar 2026.

Het gaat om het formuleren van beleid en de vastlegging van uniforme organisatorische regels voor overhead. Daarbij dient de MRDH zich te houden aan hogere wet- en regelgeving, zoals de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de nieuwe notitie Overhead 2023 van de commissie BBV.

2 Primaire en ondersteunende functies

Naast de primaire processen/taken kent de MRDH ook functies, bijbehorende systemen en aanverwante lasten (en baten) ter ondersteuning van deze primaire taken. Dit wordt geduid als de ondersteunende functies, secundaire processen of als overhead.

Overhead is echter wel onlosmakelijk verbonden met het primaire proces, omdat zonder overhead er geen sprake is van sturing of van ondersteuning van medewerkers die de primaire processen uitvoeren. Ondersteunende functies zijn functies die geen rechtstreekse bijdrage leveren aan de diensten die door de MRDH worden geleverd. Deze ondersteunende functies worden ook wel aangeduid als de PIOFACH-functies. Onder PIOFACH-functies wordt verstaan: personeel, informatisering en automatisering, organisatie, financiën, archivering, communicatie en huisvesting.

Door de gewijzigde BBV-notitie Overhead moet de MRDH nader definiëren welke functies, bijbehorende systemen en aanverwante lasten (en baten) wel of niet onder overhead vallen en beschrijven welke keuzes daarin worden gemaakt. De keuzes worden verderop in deze nota expliciet duidelijk gemaakt.

3 Nadere duiding definitie overhead – commissie BBV

Om te voorkomen dat verschillen optreden in de wijze van toerekening van overhead is een algemene definitie van overhead in artikel 1 van het BBV voorgeschreven. Uitgangspunt van onderstaande definitie is dat (andere uitvoerings-)lasten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten.

Onder overhead verstaat het BBV in artikel 1: *'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'*. Baten en lasten van overhead worden niet onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd maar in het overzicht overhead.

De definitie van overhead uit artikel 1 van het BBV wordt in de nieuwe notitie van de Commissie BBV nader geduid als: *'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.'*

Door deze definitie te gebruiken wordt meer eenduidig inzicht gegeven in de lasten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

De BBV-notitie overhead wordt geactualiseerd als er nieuwe ontwikkelingen zijn op het gebied van de overhead die nadere duiding noodzakelijk maken. Daarnaast heeft de notitie een nauwe relatie met de financiële bepalingen in de Provincie- en Gemeentewet en het BBV. Als deze wet- en regelgeving verandert dan wordt deze notitie aangepast. Het initiatief voor het aanpassen van notities ligt bij de commissie BBV.

In de BBV-notitie overhead wordt gebruik gemaakt van het uitgangspunt uit de notitie 'Hoofdpijnen van het BBV' dat lasten zo veel als mogelijk direct worden verantwoord aan de taken en activiteiten. Hierbij kan gedacht worden aan de personeelslasten van de medewerkers van een bepaalde afdeling, rente en afschrijvingslasten en andere lasten die direct verband houden met het betreffende taakveld en dientengevolge ook niet centraal moeten worden begroot en verantwoord op het taakveld overhead. Dit betekent dat alle bedrijfslasten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de beleidsprogramma's, in de betreffende taakvelden moeten worden geregistreerd. De overhead zelf wordt centraal begroot en verantwoord op taakveld 0.4 Overhead.

4 Toerekening van overhead

Door de gewijzigde BBV-notitie overhead 2023 is in deze nota nader gedefinieerd welke functies, bijbehorende systemen en aanverwante lasten (en baten) wel of niet onder overhead vallen en welke keuzes de MRDH in haar beleid daarin maakt.

Om een eenduidig beeld van het karakter van een functie, inclusief bijbehorende systemen en aanverwante lasten (en baten), te krijgen was het van belang om ter voorbereiding op deze nieuwe nota het takenpakket van de MRDH door te nemen.

Uitgangspunt is dat de personele (uitvoerings-)lasten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten (lees beleidsprogramma's). Alle functies, en aanverwante lasten en baten die rechtstreeks aan een specifieke taak binnen een taakveld zijn toe te wijzen maken onderdeel uit van de overige taakvelden en niet van het taakveld 0.4 overhead.

In het kader van administratieve lasten(vermindering) hanteert de MRDH voor alle materiele lasten de verdeelsleutel zoals opgenomen in de kadernota van het betreffende begrotingsjaar. Een directe toerekening van de materiële (uitvoerings-)lasten aan de programma's geldt alleen indien:

1. De materiële (uitvoerings-)lasten niet generiek zijn toe te wijzen aan de activiteiten van de MRDH als geheel, maar direct betrekking hebben op het programma én
2. De toerekening van de materiële (uitvoerings-)lasten aan het programma een materieel financieel effect heeft op het betreffende programma.

4.1 Functies

Functies die al waren toegewezen aan het primaire proces binnen de MRDH wijzigen niet op basis van de nieuwe notitie van de commissie BBV.

Functies, die momenteel onder overhead (taakveld 0.4) in de begroting vallen, zijn kritisch doorlopen. In tegenstelling tot eerdere uitingen van de commissie BBV (vorige notitie overhead uit 2016, vraag- en antwoordrubriek) zijn alle functies die onderdeel uitmaken van een specifieke taak binnen een taakveld, o.b.v. de nieuwe notitie overhead van de commissie BBV, geen onderdeel meer van de overhead.

Denk hierbij aan de managers, adjunct-managers en secretaresses van de afdelingen Verkeer en Openbaar Vervoer en de manager en secretaresse van de afdeling Economisch Vestigingsklimaat. Deze medewerkers hebben een sturende c.q. ondersteunende functie op een veelheid aan inhoudelijke - dan wel personele taken in het primaire proces. Deze functies worden met ingang van de begroting 2026 specifiek aan de betreffende programma's toegerekend en niet meer aan overhead.

4.2 PIOFACH-functies

De PIOFACH-functies zijn bij de MRDH centraal georganiseerd. Hierbij geldt dat deze functies (lees: medewerkers) breed en generiek inzetbaar zijn, met name op basis van prioritering, en niet aan enkele specifieke taakvelden in de begroting werkzaamheden verrichten. Tevens is hiermee de uitwisselbaarheid c.q. vervangbaarheid van deze generieke functies geborgd. Deze functies zijn organisatiebreed gericht op de ondersteuning van leidinggevenden en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Deze functies worden daarom op taakveld 0.4 als overhead geclassificeerd.

Volgens IV3 voorschrift valt onder taakveld 0.4 overhead: financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, waaronder planning & control, verantwoording en auditing.

Deze 2e en 3e lijn- control wordt daarom als overhead geclassificeerd.

Tot taakveld 0.4 behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle lasten van de functies gericht op de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.

4.3 Bijbehorende systemen en verwante lasten en baten van PIOFACH-functies

Hieronder wordt ingegaan op de bijbehorende systemen en aanverwante lasten van de PIOFACH- functies: personeel, informatisering en automatisering, organisatie, financiën, archivering, communicatie en huisvesting.

4.4 Personeel, organisatie, financiën, archivering en communicatie

De systemen en aanverwante lasten en baten zijn organisatiebreed gericht op ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Daarom worden deze kosten op taakveld 0.4 als overhead geclassificeerd.

4.5 Informatisering en automatisering

Hardware, informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen, inclusief organisatie overkoepelende systemen zoals zaaksystemen, Office applicaties en kantoorhuiswerkapplicaties behoren tot taakveld 0.4 overhead.

4.6 Huisvesting

De huisvestingslasten hebben betrekking op zowel de lasten van huisvesting als de bijbehorende facilitaire lasten. Huisvestingslasten die behoren tot een specifiek uitvoerende taak en daarmee tot een specifiek taakveld vormen geen onderdeel van de overhead. Bij de MRDH zijn er geen huisvestingslasten die tot een specifiek taakveld behoren. De MRDH-organisatie is gehuisvest op één centrale locatie en daarom vallen alle huisvestings- en facilitaire lasten onder taakveld 0.4 overhead.

4.7 Financiële vertaling

Er verandert niets aan de financiële toerekening. De uitgangspunten zijn en blijven:

- De directe salariskosten van de medewerkers Verkeer en Openbaar vervoer worden ten laste gebracht van de rijksmiddelen Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU). De directe salariskosten van de medewerkers Economisch vestigingsklimaat komen ten laste van de inwonerbijdrage Economisch vestigingsklimaat.
- Voor de verdeling van de salariskosten van de medewerkers van de stafbureaus (inclusief secretaris-algemeen directeur) en de overige bedrijfsvoeringskosten geldt de verdeelsleutel zoals opgenomen in de kadernota van het betreffende begrotingsjaar. Deze verdeling is gebaseerd op het relatieve formatiebudget van de afdeling Economisch Vestigingsklimaat ten opzichte van het formatiebudget van de afdelingen Verkeer en Openbaar vervoer.

5 De (toe te rekenen) overhead m.i.v. begrotingsjaar 2026

Het doel van deze nieuwe nota is het formuleren van beleid en de vastlegging van uniforme organisatorische regels voor overhead. Daarbij dient de MRDH zich te houden aan hogere wet- en regelgeving, zoals de Gemeentewet, het BBV en de nieuwe notitie overhead 2023 van de commissie BBV. Op basis van de voorgaande hoofdstukken worden met ingang van het begrotings-/boekjaar 2026 de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De (uitvoerings-)lasten worden zoveel als mogelijk direct toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten (beleidsprogramma's).
2. Alle functies, bijbehorende systemen en aanverwante lasten en baten die rechtstreeks aan een specifieke (MRDH)taak binnen een taakveld zijn toe te wijzen maken onderdeel uit van de overige taakvelden en niet van het taakveld 0.4 overhead.
3. Tot taakveld 0.4 behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle lasten van de functies gericht op de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces omdat het generieke functies betreft. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.

Hoe gaat de MRDH om met de stellige uitspraken en adviezen van de commissie BBV?

- Stellige uitspraken

Commissie BBV	Hoe gaat de MRDH hiermee om?
De definitie van overhead uit artikel 1 van het BBV wordt nader geduid als: het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen.	De manier van toerekening van overhead is beschreven in hoofdstuk 4 van dit document.
Voor de berekening van de tarieven voor lokale heffingen moet de methodiek voor de toerekening van overhead worden gebruikt zoals deze is opgenomen in de financiële verordening.	Dit is voor de MRDH niet van toepassing. De MRDH heeft niet te maken met berekeningen van tarieven voor lokale heffingen en rechten.
De methodiek voor het toerekenen van overhead, zoals opgenomen in het overzicht overhead, aan lokale heffingen en rechten mag niet afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead aan overige taakvelden van de begroting.	Dit is voor de MRDH niet van toepassing. De MRDH heeft niet te maken met berekeningen van tarieven voor lokale heffingen en rechten.

- Aanbevelingen

Commissie BBV	Hoe gaat de MRDH hiermee om?
De commissie BBV adviseert kaderstelling op het gebied van overhead niet bij begroting vorm te geven, maar door middel	De MRDH heeft er voor gekozen om een Beleidsnota Overhead op te stellen, deze aan het algemeen bestuur voor te leggen

van de (financiële) verordening of door een nota overhead aan de raad voor te leggen en deze periodiek te herzien.	en te herzien indien noodzakelijk.
De commissie BBV adviseert een kaderstellende nota op het gebied van de toerekening van overhead voor te leggen aan de raad en deze periodiek te herzien.	De manier van toerekening van overhead is beschreven in hoofdstuk 4 van dit document.
De commissie BBV adviseert een enkele methodiek te gebruiken voor het toerekenen van overhead, zoals opgenomen in het overzicht overhead, aan lokale heffingen en rechten, grondexploitaties en andere producten.	De manier van toerekening van overhead is beschreven in hoofdstuk 4 van dit document. De MRDH heeft niet te maken met lokale heffingen en rechten, grondexploitaties en andere producten.
De commissie BBV adviseert keuzes te maken ten aanzien van het onderscheid tussen functies in de primaire processen en de overhead, en deze toe te lichten als onderdeel van een (financiële) verordening of een nota overhead en deze periodiek te herzien.	De keuzes ten aanzien van het onderscheid tussen functies in de primaire processen en overhead is beschreven in hoofdstuk 4 van dit document.
De commissie BBV adviseert gebruik te maken van het platform 'Venster voor bedrijfsvoering' als leidraad voor de uitwerking van het begrip en vergelijken van overhead.	Bij het opstellen van deze notitie heeft de MRDH kennis genomen van het platform 'Venster voor bedrijfsvoering'.
De commissie BBV adviseert om een ondergrens te hanteren voor het naar rato toerekenen van de lasten van medewerkers die voor verschillende taakvelden werkzaam zijn. De toerekening kan zowel op medewerkers niveau als op het niveau van een organisatieonderdeel plaatsvinden.	De manier van toerekening van overhead is beschreven in hoofdstuk 4 van dit document.
De commissie BBV adviseert gemeenten en provincies om afspraken te maken over het opnemen van de indicatoren uit de 'regeling beleidsindicatoren gemeenten/provincies' met de gemeenschappelijke regelingen waar zij deel van uitmaken.	Deze aanbeveling is specifiek voor gemeenten en provincies. De MRDH is een gemeenschappelijke regeling.
De commissie BBV adviseert focus aan te brengen in het overzicht overhead. Minimaliseer herhalingen tussen verordeningen, nota's, programma's en paragrafen. Maak hierbij gebruik van verwijzingen binnen begroting of jaarstukken teneinde de omvang van deze documenten te beperken en daarmee de toegankelijkheid voor de raad te vergroten.	In het overzicht overhead in de begroting/jaarstukken wordt, zoveel als mogelijk, verwezen naar andere onderdelen van de begroting/jaarstukken om de toegankelijkheid van dit overzicht voor het algemeen bestuur te vergroten.
De commissie BBV adviseert om voor het bepalen van de beleidsindicator 'bezetting' gebruik te maken van de meest recente beschikbare informatie indien er bij begroting geen indicatie wordt gegeven van de geraamde bezetting.	Voor gemeenschappelijke regelingen is er in principe geen verplichting tot het opnemen van indicatoren. De MRDH neemt jaarlijks wel de beleidsindicatoren voor bedrijfsvoering op en gebruikt daarbij voor de indicator bezetting de meest recent beschikbare informatie.

6 Besluit

Het algemeen bestuur van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag;
gelet op artikel 1 van de Financiële verordening MRDH 2015;
gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 27 november 2024;

Besluit

De beleidsnota overhead MRDH 2024 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 6 december 2024 van het algemeen bestuur.

de secretaris,

de voorzitter,

Christel Mourik

Carola Schouten

Bijlage 1 – Iv3 voorschrift taakveld 0.4 Overhead

Dit taakveld volgt de duiding uit de notitie Overhead van de commissie BBV. De omvang en de samenstelling van de overhead wordt beïnvloed door de karakteristieken van een organisatie en de keuzes die worden gemaakt. Deze keuzes worden bij voorkeur vastgelegd in de financiële verordening of een kadernota.

De volgende (interne en externe) lasten van de onderstaande activiteiten moeten **wel** op dit taakveld 0.4 overhead worden verantwoord:

- uitgaven voor de secretaris - algemeen directeur van de MRDH;
- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, waaronder planning & control, verantwoording en auditing (incl. accountantskosten);
- personeel en organisatie (P&O / HRM), opleiding & ontwikkeling, reis- en verblijfkosten en organisatie- en formatieadvies;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- interne en externe communicatie inclusief vormgeving;
- juridische zaken: juridische medewerkers op een bedrijfsvoeringafdeling of belast met een bedrijfsvoeringstaak;
- bestuurszaken: ambtelijke ondersteuning en beleidsadvisering van het dagelijks en algemeen bestuur;
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen, inclusief organisatie overkoepelende systemen zoals de zaaksystemen, kantoor-automatisering en thuiswerkapplicaties;
- facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- documentaire informatievoorziening (DIV);

De volgende activiteiten horen **niet** op het taakveld 0.4 overhead, maar moeten worden verantwoord op het taakveld van het primaire proces:

- de activiteiten van projectleiders, teamleiders en coördinatoren die direct zijn toe te rekenen aan beleidsprogramma's;
- alle lasten van sturing/ondersteuning/PIOFACH voor zover deze kosten betrekking hebben op één of enkele taakvelden binnen het primaire proces en deze kosten daar worden verantwoord; het betreft bijvoorbeeld de managers, adjuncten en secretariaten van het primair proces;
- informatievoorziening en automatisering ten behoeve van primaire proces-systemen moeten worden verantwoord op het taakveld van dat proces indien er sprake is van een materieel financieel effect;
- een bijdrage aan/van een verbonden partij, als vergoeding voor de uitvoering van taken; deze moet worden verantwoord op het taakveld/de taakvelden waar de verbonden partij werkzaam voor is.